

Odbor legislativní
Oddělení profesní legislativy
Ministerstvo spravedlnosti ČR
Vyšehradská 16, Praha 2

Praha 15. srpna 2016

Věc: Připomínky k návrhu zákona o soudních znalcích a tlumočnících a příslušných vyhlášek

Reference: čj. předkladatele: MSP-910/2015-LO-SP/4

V rámci mezirezortního připomínkového řízení si dovoluujeme předložit připomínky Komory soudních tlumočnicků ČR k předloženému návrhu zákona a vyhlášky o soudních tlumočnících a překladatelích.

Připomínky k paragrafovanému znění zákona předkládáme ve formě tabulky, kterou připojujeme jako **Přílohu č. 1.**

Připomínky k vyhlášce o odměnách, náhradě nákladů a náhradě za ztrátu času za výkon tlumočnické a překladatelské činnosti předkládáme rovněž ve formě tabulky, kterou připojujeme jako **Přílohu č. 2.**

Kromě výše uvedených připomínek bychom rádi upozornili na několik jednotlivých aspektů či skutečností, které v návrhu ještě nebyly konkrétně upraveny. Vzhledem k tomu a dále v zájmu přehlednosti a stručnosti jsou níže uvedené poznámky pouze heslovité, bez konkrétního návrhu formulace.

1. U prováděcí vyhlášky, bod 6. Podrobnosti o vedení seznamu tlumočnicků a překladatelů:
 - seznam se člení na část překladatelskou a část tlumočnickou, dále podle jazyků a jednotlivých krajů;
 - lze v něm vyhledávat podle jména, jazyka a kraje, i dle **kombinace jazyků**.

Doplnění vyhledávání i podle kombinace jazyků vyplývá ze skutečnosti, že se v praxi setkáváme s případy, kdy účastníci hovoří různými jazyky anebo kdy je nutno přeložit vícejazyčné dokumenty a je vhodnější, aby byl překlad pokud možno zpracován jedním překladatelem (z důvodu zohlednění kontextu atd.); v současné době je nalezení tlumočnicka či překladatele jmenovaného pro potřebnou kombinaci jazyků v seznamu je velmi složité.

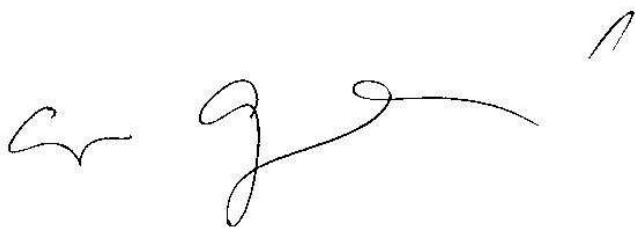
Výsledek vyhledávání by měl být zobrazován v proměnlivém náhodném pořadí, nikoliv abecedně, aby nebyli vytěžováni především tlumočníci a překladatelé na začátku abecedy.

2. V případě **celodenních řízení je nutno ustanovit dva tlumočníky**, kteří se během jednání střídají (*odůvodnění: během jednání vystupují postupně jednotlivé strany, ale tlumočnick hovoří neustále*) – prosíme zpracovat do prováděcí vyhlášky.

3. Příloha k úhradové vyhlášce „Paušální částka náhrady hotových výdajů za vybrané položky“
U této vyhlášky navrhujeme **vyškrtnout danou přílohu** (odůvodnění: tato příloha je relevantní pro znalce, nikoliv pro překladatele, neboť samotné vytištění dokumentu je součástí odměny za vyhotovení překladu, případně odměny za další vyhotovení).
4. Příloha č. 2 k vyhlášce „Požadované vzdělání a délka praxe pro výkon tlumočnické a překladatelské činnosti“:
- v předkládaných tabulkách není zohledněn případ vysokoškolského vzdělání na právnické fakultě, kdy je absolvování části A doplňkového studia pro tlumočníky a překladatele na právnické fakultě VŠ nadbytečné, avšak absolvování státní jazykové zkoušky speciální je nutné;
 - formulace ohledně rodilých mluvčích není zcela přesná. Z uvedené formulace vyplývá, že požadavkem pro rodilé mluvčí je pouze absolutorium střední školy s maturitou. Navrhujeme přeformulovat např. takto:
 - **pro rodilé mluvčí, tj. osoby, které prokáží, že ve svém rodném jazyce získali středoškolské vzdělání**
 - **vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu...**
5. Vyhláška, kterou se stanoví seznam jazyků:
- ze seznamu jazyků navrhujeme **vypustit jazyk moldavský** v souladu s vyjádřením Katedry jihoslovanských a balkanistických studií FF UK, které připojujeme jako **Přílohu č. 3**;
 - opravit jazyk „rómský“ na „**romský**“ (s krátkým „o“);
 - opravit „znakový jazyk“ na „**český znakový jazyk**“.
6. Doporučujeme do vyhlášky zahrnout rovněž **znění doložky**.
7. V **Příloze č. 4** předkládáme **návrh kreditního systému povinného celoživotního vzdělávání** vypracovaný Komorou soudních tlumočnicků ČR.

Jako kontaktní osoba je pro případné dotazy k dispozici paní Eva Gorgolová (tel.: 602646730, email: eva.gorgolova@kstr.cz)

Věříme, že připomínky Komory soudních tlumočnicků ČR, jako profesní organizace budou pro zpracování konečného znění navrhovaného zákona i vyhlášky přínosné.

Eva Gorgolová
předsedkyně představenstva KST ČR

Počet příloh: 4

Připomínky k návrhu zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích

I. Úvodní poznámky

➤ Redakční poznámky

Níže uvedené připomínky, návrhy ke zvážení a poznámky se vztahují k znění materiálu zpřístupněném na <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNABSAQ3B6>, čj. předkladatele: MSP-910/2015-LO-SP/4

Případné návrhy uvádíme v revizích tak, aby bylo patrné původní znění i navrhovaná úprava.

Při zpracování připomínek jsme vycházeli především ze znalostí právních situací, při nichž jsou vyžadovány překladatelské a tlumočnické úkony, z mnohaleté praxe v České republice, ze znalostí příslušných právních a stavovských předpisů, a to včetně směrnice EP a Rady č. 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení, dále z informací pravidelně získávaných v rámci nejrůznějších aktivit a konferencí zaměřených na tematiku právního a soudního překladu a tlumočení v ČR a v jiných státech EU.

Poznámky a připomínky nejsou zpracovány vyčerpávajícím způsobem, ale směřují k nejzásadnějším otázkám výkonu činnosti soudních překladatelů a tlumočnicků.

U výše zpřístupněného materiálu zřejmě došlo k porušení křížových odkazů na paragrafy a odstavce. Domníváme se, že jsme z logiky věci byli vždy schopni identifikovat správný paragraf a odstavec, proto se k tomuto nedostatku nevyjadřujeme.

➤ Celoživotní profesní vzdělávání

V návrhu zákona je zcela opomenuta úprava povinnosti tlumočnicků kontinuálně se vzdělávat a tuto skutečnost prokazovat ve stanoveném rozsahu a za stanovené období. Nestačí, aby tlumočníci jednou absolvovali odborný dvousemestrální kurz uvádějící do problematiky právních překladů a tlumočení. Povinnost celoživotního profesního vzdělávání považujeme za nutný nástroj k tomu, aby mohla být garantována kvalita tlumočnicků, tak aby mohli uživatelé služeb tlumočnicků mít v jejich výkonu důvěru. Povinnost celoživotního profesního vzdělávání je upravena např. v Rakousku, ve Francii či v Nizozemsku. Celá řada studií, která byla věnována otázkám kvalitě právního tlumočení a překladu, zdůrazňuje nezbytnost celoživotního profesního vzdělávání, a to nejen terminologického, jazykového, právního zaměření, ale i vzdělávání zaměřeného na techniky tlumočení / překladu, techniky investigativního výslechu, specifika tlumočení pro děti, oběti a zranitelné osoby a vzdělávání zaměřeného na etické otázky. V dřívějších návrzích zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích se předpokládala povinnost prokazování splnění předepsaného penza odborného vzdělávání jednou za pět let. Návrh obsahu kreditního systému je předkládán v příloze.

➤ Práv o tlumočnicka na informace a na přípravu

Za zásadní rovněž považujeme otázku práva tlumočnicka na informace týkající se řízení, v němž je úkon požadován, konkrétní situace, v níž má tlumočení probíhat, osob/účastníků řízení a otázku práva na přípravu. Tlumočnick je povinen se na plnění přijaté zakázky řádně a odpovědně připravit. I kvalifikovaný tlumočnick potřebuje přípravu a bez přípravy nelze garantovat kvalitní výkon a nekvalitní výkon pak může mít dopad např. na hladký průběh řízení, úspěšnost investigativních výsledků, nedostatečné zachování práva obviněných osob na obhajobu atd. V této souvislosti se poznamenává, že např. u mezinárodních soudů je zakotveno právo tlumočnicků na nahlížení do spisů a seznámení se s podklady. Čas věnovaný takové přípravě je pak také honorován. V praxi se nezdá setkáváme s tím, že je tlumočnickům nahlížení do spisů odepíráno.

Paragrafové znění	Připomínky/komentář	Poznámky
§ 1 (3) Ustanovení tohoto zákona se použijí přiměřeně též na <u>převod z a do komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob vycházejících z českého jazykasoudního tlumočnicka (dále jen „tlumočnick“) pro komunikaci s osobami neslyšícími, slepými a hluchoslepými.</u>	Použití označení „tlumočnick pro komunikaci s osobami neslyšícími“ je zavádějící. V tomto směru se odkazuje na terminologii zákona č. 155/1998 Sb., o znakové řeči ve znění zákona č. 384/2008 Sb.)	ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA
§ 14 Údaje vedené v seznamu (1) Do seznamu se zapisuje a) <u>jméno-nebo-název,</u> a) b) <u>jazyky,</u> b) f) daňové identifikační číslo, bylo-li <u>přiděleno, v případě, že je tlumočnick registrován jako plátce DPH,</u> c) g) <u>adresa datové schránky, byla-li přidělena zřízena,</u>	Jako tlumočnick může být zapsána pouze fyzická osoba. Ad b) z důvodů kombinací vyhledávání (i v rámci případné budoucí evropské databáze (projet LIT Search) je třeba u údaje jazyk uvádět i český jazyk DIČ je přidělováno všem, ale zde je míněno pouze pro účely režimu DPH (u fyz. osob je totožné s rodným číslem osoby)	ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA
§ 20 Ustanovení tlumočnicka	Ani hrubý odhad není možný např. u ručně psaných textů a u odposlechů většího rozsahu (vysoká variabilita časové náročnosti na základě	ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA

<p>(3) Tlumočník je povinen na žádost orgánu veřejné moci provést předběžný odhad předpokládané výše odměny a náhrad, které si provedení úkonu vyžádá, <u>je-li to možné s ohledem na konkrétní úkon.</u></p>	<p>celé řady faktorů). U textů, které nejsou k dispozici v elektronické podobě, je možný pouze velmi hrubý odhad.</p>	
<p>§ 21 Odmítnutí výkonu tlumočnické činnosti (2) Tlumočník odmítne provést tlumočnický úkon, pokud (...) <u>e) nemá v oboru zadaného úkonu potřebné znalosti a zkušenosti.</u></p>	<p>Některé úkony vyžadují speciální odborné znalosti či zkušenosti, např. překlad lékařských zpráv, znaleckých posudků, účetních reportů, přepis a překlad výstupů odposlechu a záznamů telekomunikace atd.</p>	
<p>§ 23 Způsob provedení tlumočnického a překladatelského úkonu (3) Tlumočník má povinnost vyhotovit stejnopis tlumočnického úkonu provedeného v písemné podobě a uschovat jej nejméně po dobu 10 let ode dne provedení.</p>	<p>Dle důvodové zprávy se má povinnost uchovávat stejnopis tlumočnického úkonu po dobu 10 let vztahovat na veškeré úkony podávané v písemné podobě. Taková povinnost by byla spojena s nepřijatelnými nároky a náklady. Pokud by se mělo jednat o archivaci za účelem prokázání (kvality, rozsahu, úplnosti, přesnosti) odevzdaného úkonu, bylo by nutné kopírovat a archivovat i zdrojový text. Při překladu 5000 stran ročně by se jednalo minimálně o 50 000 stran za deset let x nejméně 2 (zdrojový text může být na podstatně více stranách, pokud obsahuje fotografie, krátké segmenty na straně, ve výše uvedeném počtu taky nejsou zahrnuty doložky, opatření – přibrání k úkonu atd.). Je celá řada překladatelů, kteří mají mnohem větší objem překladů. Aby bylo možné v tom něco vyhledat, bylo by nutné mít zaveden nějaký systém, zřejmě povinné hasicí zařízení vyplývající ze zvýšeného rizika požáru, nákladné zabezpečení proti přístupu třetích osob, a to v situaci, kdy naprostá většina tlumočnicků nemá samostatné kanceláře,</p>	<p>ZÁSAVNÍ PŘIPOMÍNKA</p>

	ale pracuje z domova. V tomto případě by tato povinnost také měla podstatný dopad na životní prostředí. Kromě praktické neproveditelnosti se taková povinnost jeví v rozporu s požadavky na ochranu osobních údajů. Např. v SRN (ověřováno pouze v jedné spolkové zemi) jsou tlumočníci povinni po odevzdání úkonu veškeré osobní údaje vymazat.	
§ 24 Evidence tlumočnických a překladatelských úkonů <u>i) počet vyhotovení</u>	K zapisovaným skutečnostem je třeba ještě doplnit údaj o počtu vyhotovení (stejnopisů) a možnost storna (zákazník zadá zakázku, ale později chce např. pouze prostý překlad nebo si zakázku vůbec nevyzvedne a zakázka pak není vůbec účtována apod.)	
§ 26 e) bylo při kontrole evidence zjištěno, že počet provedených tlumočnických úkonů v posledních 5 letech nepřesahuje <u>3 50</u> ; to neplatí, je-li tlumočník zapsán v seznamu méně než 5 let, nebo existují-li důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by tento tlumočník neměl být ze seznamu vyškrtnut	Nejedná-li se např. o málo frekventované jazyky (na které by se vztahovaly důvody zvláštního zřetele vhodné) či o tlumočníka se sídlem v místě s omezeným přístupem k zakázkám, měla by být hranice minimálního počtu provedených tlumočnických úkonů stanovena několikanásobně výše. Tlumočník, který tuto činnost provádí takto zřídka, nemůže garantovat kvalitu. Předpokladem kvality jsou i zkušenosti, a ty nelze získat občasným výkonem.	
§ 27 (3) Smluvní odměna musí být <u>písemně</u> sjednána před započítáním výkonu tlumočnické činnosti, <u>a to tak, aby žádným způsobem nezávisela na výsledku této činnosti. Tlumočník v tlumočnické doložce písemně uvede, zda byla smluvní odměna sjednána.</u>	Tato povinnost by představovala zbytečnou administrativní zátěž pro tlumočníky a klienty. Klientem může být agentura, která má dané pevné sazby. Řada agentur tlumočníka pak jen kontaktuje prostřednictvím zprávy sms a tlumočník zakázku přijme či nikoliv. Jako jiný příklad lze uvést soukromou osobu, která potřebuje např. tlumočit při jednání na cizinecké policii. Tlumočení si sjedná telefonicky a tlumočník a klient se pak setkají až na místě	ZÁSA DNÍ PŘIPOMÍNKA

	<p>v daný čas. Povinnost písemného sjednání smluvní odměny by znamenala, že by klient musel mít např. email nebo by se musel s tlumočnickem setkat před úkonem, tlumočnick by musel mít sjednání připravené v cizím jazyce a vysvětlovat klientovi, že má povinnost sjednat předem písemně výši smluvní odměny. Jako poslední příklad, velmi frekventovaný, lze uvést soukromé osoby požadující překlad nějaké listiny, např. rodného listu. Tlumočnickovi zavolají, dojednájí si ústně cenu a den dodání. Dokument k překladu zašlou elektronicky (naskenovaný) nebo poštou (i ze zahraničí) – povinnost písemného sjednání smluvní odměny by znamenala, že tlumočnick po přijetí listiny na překlad odešle dopisem nabídku se smluvní odměnou, klient ji podepíše a odešle zpět a teprve po přijetí písemného souhlasu klienta může tlumočnick započíst s překladem. Plnění této povinnosti rovněž není kontrolovatelné nebo by opět byly kladeny nepřiměřené nároky na administrativu a archivaci veškeré komunikace.</p> <p>Tlumočnická doložka se připojuje pouze k tlumočnickému úkonu spočívajícímu v písemném překladu.</p>	
<p>§ 31 Výkon dohledu (3) Tlumočnick je povinen předložit požadovaný tlumočnický úkon, byl-li proveden v písemné podobě, na vyžádání orgánu dohledu.</p>	<p>Viz poznámky k § 23 Nereálnost vedení spisové agendy, ochrana osobních údajů. Ověřený překlad lze v případě potřeby kontroly ze strany orgánu dohledu vyžádat od zadavatele či příjemce. Ověřené překlady týkající se trestního řízení jsou ve spisech. Není jasné, z jakého</p>	ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA

	důvodu by měly být archivační povinnosti dublovány / přesouvány na poskytovatele služeb.	
<p>§ 34</p> <p>n) <u>úmyslně</u> nesprávně vyúčtuje odměnu a náhrady j) nepředloží na žádost orgánu dohledu jím provedený tlumočnický úkon provedený v písemné podobě</p> <p>(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. l) až n) lze uložit pokutu do 100 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. i) nebo j) pokutu do 25<u>100</u> 000 Kč nebo vyškrtnutí ze seznamu a za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až h) nebo kj pokutu do 52<u>00</u> 000 Kč nebo vyškrtnutí ze seznamu.</p>	<p>Z textace důvodové zprávy sice vyplývá, že je v případě nesprávného vyúčtování úkonu na soudu, aby posoudil, zda vyúčtování nebylo provedeno nesprávným způsobem. Nicméně textace ustanovení v zákoně při prostém jazykovém výkladu znamená, že tlumočnický může být sankcionován za jakékoliv nesprávné vyúčtování, tedy za prostou početní chybu či překlep ve vyúčtování.</p> <p>Obecně k výši sankcí: Rozumíme, že výše sankcí je dána jako strop (až do výše xy), přesto se domníváme, že navrhovaný strop je v nepřiměřeném nepoměru k příjmům tlumočnicků, protože částka 250 tis. může představovat roční příjem z této činnosti nebo dokonce příjem za několik let v případě méně frekventovaných jazyků či v případě tlumočnicků se sídlem v místech s malým nápadem práce.</p>	
<p>§ 35</p> <p>(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do <u>25</u>00 000 Kč.</p>		
<p>§ 43</p> <p>Podá-li tlumočnický a překladatel podle odstavce 1, který byl podle dosavadních právních předpisů zapsán v seznamu znalců a tlumočnicků déle než 10 let přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, před uplynutím přechodného období podle odstavce 2 žádost o zápis do seznamu podle tohoto zákona ve stejném jazyce, považuje se podmínka požadovaného vzdělání za splněnou. <u>Tito tlumočnický jsou však povinni doplnit si doplňkové studium pro tlumočnický a</u></p>	<p>Mají-li být (i v souladu s požadavkem směrnice 2010/64/EU) v rejstříku zapsáni pouze kvalifikovaní tlumočnický, je nutné, aby tito tlumočnický splňovali určitý minimální standard, a tím je absolvování doplňkového studia pro tlumočnický a překladatele v oblasti práva.</p>	ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA

překladače v oblasti práva na právnické fakultě VŠ, pokud
jej neabsolvovali v minulosti.

Připomínky k vyhlášce o odměnách, náhradě nákladů a náhradě za ztrátu času za výkon tlumočnické a překladatelské činnosti

I. Úvodní poznámky

➤ Redakční poznámky

Níže uvedené připomínky, návrhy ke zvážení a poznámky se vztahují k znění materiálu zpřístupněném na <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNABSAQ3B6>, čj. předkladatele: MSP-910/2015-LO-SP/4

Případné návrhy uvádíme v revizích tak, aby bylo patrné původní znění i navrhovaná úprava.

Při zpracování připomínek jsme vycházeli především ze znalostí právních situací, při nichž jsou vyžadovány překladatelské a tlumočnické úkony, z mnohaleté praxe v České republice, ze znalostí příslušných právních a stavovských předpisů, a to včetně směrnice EP a Rady č. 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení, dále z informací pravidelně získávaných v rámci nejrůznějších aktivit a konferencí zaměřených na tematiku právního a soudního překladu a tlumočení v ČR a v jiných státech EU.

Poznámky a připomínky nejsou zpracovány vyčerpávajícím způsobem, ale směřují k nejzásadnějším otázkám výkonu činnosti soudních překladatelů a tlumočnicků.

U výše zpřístupněného materiálu zřejmě došlo k porušení formátování u označení paragrafů a odstavců.

Navrhujeme rovněž zrušení přílohy s paušálními náhradami – příloha byla zřejmě nedopatřením převzata z úpravy týkající se znalců.

II. Konkrétní připomínky a návrhy

Paragrafové znění	Připomínky/komentář	Poznámky
§ 1 Předmět úpravy V odměně tlumočnicka a překladatele jsou zahrnuty i náklady spojené s povinným pojištěním tlumočnicka a překladatele, náklady spojené s obstaráním potřebného materiálního zabezpečení pro výkon tlumočnické a překladatelské činnosti, náklady na přípravné práce, administrativní práce a jiné práce vykonávané v souvislosti	Rozumíme, že náklady na přípravné práce zahrnují terminologické a další rešerše, které jsou nutné pro vyhotovení překladu v potřebné kvalitě. Nemohou však zahrnovat čas tlumočnicka věnovaný seznámení se spisem, které je předstupeň pro vlastní přípravu, a to alespoň v minimálním rozsahu. Tato praxe již byla soudy obecně přijímána.	

s tlumočnickou a překladatelskou činností, stejně jako nárok na náhradu ušlé mzdy, nebo platu tlumočnicka a překladatele a platby na sociální a zdravotní pojištění a povinné odvody na daních.		
<p>§ 2</p> <p>Hodinová odměna</p> <p>(1) Není-li dále stanoveno jinak, tlumočnickovi náleží za každou započatou hodinu práce účelně vynaložené na tlumočnický úkon z cizího jazyka do cizího jazyka, z cizího jazyka do češtiny nebo naopak částka ve výši 300 až 550 Kč.</p> <p>(2) <u>Hodinová odměna podle odst. 1 náleží i tlumočnickovi za úkony a činnost, jejichž předmětem je přepis a/nebo překlad výstupů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.</u></p> <p>(3) <u>V případě, že plánované tlumočení bylo zrušeno méně než 24 hodin před plánovaným zahájením úkonu, náleží tlumočnickovi odměna ve výši jedné hodiny práce a náhrada času stráveného přípravou na tlumočení.</u></p>	<p>Nelze souhlasit s odměňováním na základě rozpětí. I částka 550 Kč za hodinu času je podstatně nižší ve srovnání s cenou hrazenou za tlumočení na trhu. V této souvislosti odkazujeme na komentář L. Dörfla k zákonu o znalcích a tlumočnících, str. 112:</p> <p>"Znalecký posudek nebo překlad je vhodnější posuzovat jako celek a odbornost znalce a náročnost úkolu spatřovat v provedení celého posudku a neštěpit je do jednotlivých úkonů a posuzovat, zda je náročnější studium spisu nebo šetření na místě samém. Dle mého názoru je třeba mít na mysli, že je využíván čas znalce nebo tlumočnicka jako odborníka, a z jeho hlediska je to stejný čas, ať už se zabývá studiem spisu nebo tvoří odborný závěr.</p> <p>Soudní praxe v OSŘ již přistoupila k vydávání rozhodnutí o nárocích znalce a tlumočnicka bez odůvodnění s odkazem na § 169 odst. 2 OSŘ. O důvod více přiznat za posudek jednotnou sazbu a počet hodin odpovídající složitosti a náročnosti úkolu."</p> <p>Tlumočnický úkon z cizího jazyka do cizího jazyka (ani jeden z jazyků není mateřským jazykem tlumočnicka) je výrazně náročnější, a je tudíž nutné pro takový případ upravit zvýšení odměny.</p>	ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA
§ 3	Odměňování podle rozpětí je nedůstojné. U	ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA

<p>Odměna za normostranu</p> <p>(1) Není-li dále stanoveno jinak, překladateli náleží za každou normostranu překladatelského úkonu z cizího jazyka do cizího jazyka, z cizího jazyka do češtiny nebo naopak částka ve výši 200 až 450 Kč.</p>	<p>žádných jiných profesí v oblasti justice není odměna upravena rozpětím s tím, že by se pak posuzovala náročnost, odbornost atd. Zachování možnosti stanovení odměny v určitém rozmezí zákonitě zakládá velkou míru pravděpodobnosti vzniku „nepřímé“ korupce, neboť ve snaze o úsporu prostředků z rozpočtu budou příslušní úředníci vyvíjet na tlumočníky a překladatele tlak s cílem snížení odměny v rámci uvedeného rozmezí a následně budou oslovovat pouze ty tlumočníky a překladatele, kteří budou ochotni pracovat za nižší honorář. Kvalita tlumočnických a překladatelských úkonů bude při výběru tlumočníka či překladatele hrát až druhořadou roli. Přičemž je nasnadě, že přistoupit na snížení honoráře budou ochotni spíše méně zdatní či méně zkušení tlumočníci a překladatelé. Profesionálně zdatní překladatelé a tlumočníci jistí si kvalitou svých výkonů na uvedené snižování honoráře, s největší pravděpodobností, přistupovat nebudou ochotni. Důstojná a jednoznačně stanovená odměna je nezbytným předpokladem pro to, aby tato činnost byla vykonávána profesionálně a aby se tlumočníci mohli tomuto povolání věnovat jako hlavnímu, a nikoliv vedlejšímu povolání. Pokud by se tlumočníci věnovali tomuto povolání pouze jako vedlejšímu povolání, nemohou splňovat požadavky na kvalitu (nejedná-li se např. pouze o rodné listy a podobné standardizované dokumenty), protože pak nemá možnost se dostatečně kontinuálně vzdělávat a nabývat zkušenosti. Pouze pokud budou tlumočníci důstojně odměňováni, lze od nich spravedlivě</p>	
---	--	--

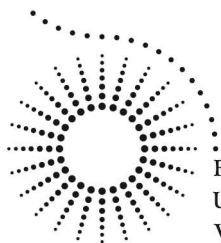
	<p>požadovat plnění všech povinností souvisejících s výkonem tohoto povolání. Jen v takovém případě od nich lze spravedlivě požadovat, aby kontinuálně investovali do svého vzdělávání. Nároky kladené na výkon tlumočnické činnosti se neustále zvyšují. Tlumočnická má nepopíratelnou roli v garantování spravedlivého procesu, je prostředkem realizace práva na obhajobu atd. Otázkou kvality tlumočení a překladu se již v řadě případů zabýval i Evropský soud pro lidská práva.</p> <p>Ustanovení o mimořádném snížení či odepření odměny poskytuje státním orgánům dostačený prostor pro snížení odměny v případě nekvalitního překladu či tlumočení.</p>	
<p>(2) Pro účely překladatelského úkonu se počet normostran pro stanovení odměny překladatele určí vždy podle předloženého <u>cílového výchozího</u> textu. Není-li <u>cílový</u> text napsán latinkou, nebo azbukou <u>nebo jiným písmem umožňujícím určení počtu normostran</u>, vychází se z počtu stránek <u>překládaného zdrojového</u> textu. To platí i pro revizi překladatelského úkonu podle § 4.</p>	<p>Proti uplatňování tohoto způsobu zjištění počtu normostran jsou dva hlavní argumenty. Jeden je čistě praktického rázu – v případě předložení dokumentu na překlad v listinné podobě (což je naprostá většina dokumentů), nemá tlumočnická prakticky možnost počet znaků určit. Jediným způsobem je naskenování dokumentu a převod dokumentu z formátu PDF do formátu word. Tato metoda je však extrémně nespolehlivá a nelze od tlumočnicka očekávat, že bude skenovat 500 listů a převádět je do elektronické podoby. Jakýkoliv obrázek či tabulka navíc konverzi dokumentů komplikují a někdy znemožňují. Nebylo by ani možné provádět kontrolu ze strany orgánů dohledu či zadavatele.</p> <p>Dalším argumentem je, že překlad je standardně o něco delší. Tato skutečnost vyplývá z toho, že např. standardně používané zkratky zákonů ve zdrojovém jazyce jsou v cílovém jazyce</p>	ZÁSAVNÍ PŘIPOMÍNKA

<p>(3) Normostrana je standardizovaná strana textu o délce 1 500 znaků bez mezer. <u>Nedokončená stránka se posuzuje jako celá, uzavírá-li text nebo jeho ucelenou část.</u></p>	<p>vypisovány nebo jsou např. názvy předpisů či označení úřadů přepisována v originále a překládána. Od tohoto způsobu nelze upustit, je to standardní postup aplikovaný i např. v překladech rozhodnutí Evropského soudního dvora či Evropského soudu pro lidská práva. I taková písmata jako např. arabština, gruzínština, hebrejštiny či arménština umožňují zjištění počtu znaků.</p> <p>Doplnění je navrhováno v souladu s běžnou praxí a tento standardní postup je rovněž uváděn v komentáři Dörfla.</p>	
<p>§ 4 Revize překladatelského úkonu (1) Odměna za revizi překladatelského úkonu činí za jednu normostranu 60 až 120 <u>150</u> Kč.</p>	<p>I zde je v první řadě třeba odstranit rozpětí. Revize překladatelského úkonu je zpravidla náročnější než samotný překlad, protože se revidující tlumočnick musí zabývat i motivací pro volbu určitých ekvivalentů, které mohl mít původce prvotního překladu.</p>	
<p><u>§ 5 Další vyhotovení překladatelského úkonu</u></p> <p><u>Vyžádá-li si orgán veřejné moci další vyhotovení překladatelského úkonu, náleží tlumočnickovi za každé další vyhotovení odměna ve výši- 10 % z odměny za překladatelský úkon dle § 3.</u></p>	<p>Navrhuje se doplnění samostatného ustanovení upravující odměnu tlumočnicka za další vyhotovení překladatelského úkonu. Je třeba brát zejména v potaz, že se nejedná o prosté vytištění překladu, ale že je tlumočnick povinen zkontrolovat, zda je druhé vyhotovení zdrojového textu naprosto shodné s hlavním textem a vynaložit další čas na svázání, připojení pečeti a evidenci překladatelského úkonu tak, aby byl úkon náležitě proveden. Tlumočnick je jediný, kdo nese odpovědnost za to, že zdrojový text a cílový text si naprosto odpovídají, a to u každého jednotlivého stejnopisu.</p> <p>V odměně za další vyhotovení překladatelského úkonu jsou zahrnuty veškeré hotové výlohy za</p>	<p>ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA</p>

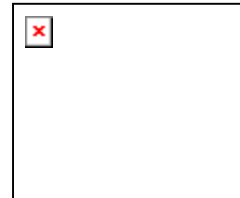
	tisk a odměna za čas.	
<p>§ 5</p> <p>Snížení odměny</p> <p>U často se opakujících jednoduchých tlumočnických a překladatelských úkonů spočívajících v tlumočení či překladu v podstatě stejných, obdobných či opakujících se skutečnostech se snižuje hranice sazeb uvedených v § 2 a 3 až o 30%.</p>	<p>Navrhuje se vypuštění celého ustanovení upravující snížení odměny v případě jednoduchých tlumočnických a překladatelských úkonů. Nelze snížit odměnu tlumočnicka jen proto, že poněkoličatě při řízení tlumočí poučení svědka či při výsledku na policii tlumočí několika po sobě vyslýchaným obviněným/podezřelým poučení. Není myslitelné, že by měl soudce sníženou odměnu jen proto, že provádí opakující se úkon. Tlumočníci musí mít nárok na důstojnou odměnu po celou dobu výkonu.</p> <p>Orgány veřejné moci mají možnost snížit či odeprít odměnu podle § 6 stávajícího návrhu.</p>	ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA
<p>§ 7</p> <p><u>(2) Je-li nutné spěšné provedení tlumočnického či překladatelského úkonu, může být odměna zvýšena až o 50 %. Spěšným provedením překladatelského úkonu se rozumí zadání překladu většího rozsahu se lhůtou dodání přesahující 6 normostran na den, přičemž den zadání a odevzdání se nepočítají. Spěšným provedením tlumočnického nebo překladatelského úkonu je rovněž úkon prováděný do 24 hodin od okamžiku zadání.</u></p> <p><u>(3) Je-li nutné úkon provést v čase od 20:00 do 06:00, může být odměna zvýšena až o 50%.</u></p> <p><u>(2)(4) Je-li nutné úkon provést v den pracovního volna nebo pracovního klidu, může být odměna zvýšena až o 50%.</u></p> <p><u>(5) Je-li požadován tlumočnický a překladatelský úkon z cizího jazyka do cizího jazyka, může být</u></p>	<p>Je nutné přesně specifikovat, co se rozumí spěšností. V návrhu vyhlášky je dále zcela opomenuta možnost zvýšení odměny v případě práce v noci (v případě nutných tlumočnických úkonů v noci, např. při realizaci, výsledky zatčených apod.) a práce v den pracovního volna nebo pracovního klidu.</p> <p>Zřejmě nedopatřením zde nebyly zohledněny skutečnosti, zakládající nárok na zvýšení odměny, které jsou upraveny ve stávající vyhlášce v § 22 odst. 1 písm. b).</p> <p>Je nepopíratelné, že překlad či tlumočení z cizího do cizího jazyka je spojeno s většími nároky, překladatel/tlumočník kromě převodu mezi dvěma cizími jazyky musí totiž zohlednit i dva cizí právní řády, dvě cizí kultury atd. Schopnost překládat či tlumočit mezi dvěma cizími jazyky je spojena s většími nároky na kvalifikaci a přípravu tlumočnicka/překladatele.</p>	ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA

<p><u>odměna zvýšena až o 30 %.</u></p> <p><u>(6) Za tlumočnický a překladatelský úkon z afrických a asijských jazyků do češtiny a naopak může být odměna zvýšena až o 10 %.</u></p> <p>(3)(7) <u>Možnost</u> z <u>zvýšení</u> odměny podle odstavce 1 až <u>2 6 lze slučovat se slučuje.</u></p>		
<p>§ 8 Náhrada hotových výdajů</p> <p>(2) Náhrada hotových výdajů se tlumočnickovi a překladateli poskytuje na základě předložených dokladů nebo paušálně. Seznam úkonů, za které náleží tlumočnickovi a překladateli náhrada hotových výdajů, a výše paušální náhrady za daný úkon je stanovena v příloze této vyhlášky.</p>	<p>Toto ustanovení o náhradě hotových výdajů se nevztahuje na odměnu za další vyhotovení, protože se nejedná o hotové výdaje. K tomu viz výše – návrh samostatného ustanovení upravujícího výši odměny za další vyhotovení.</p> <p>Příloha k vyhlášce – v dané verzi nemá uplatnění pro činnost tlumočnicků. Jedná se zřejmě o přílohu převzatou z úpravy týkající se znalců.</p>	
<p>§ 9 Náhrada za ztrátu času</p> <p>(1) <u>Tlumočnickovi a překladateli přísluší za čas strávený cestou do místa provedení tlumočnického nebo překladatelského úkonu a zpět náhrada ve výši 300 Kč za každou započatou hodinu. Pokud je pro provedení tlumočnického nebo překladatelského úkonu nutné učinit úkon, který musí být vykonán mimo sídlo tlumočnicka nebo překladatele, přísluší tomuto tlumočnickovi nebo překladateli za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět náhrada za ztrátu času ve výši 300 Kč za každou započatou hodinu.</u> Tato</p>	<p>Rozumíme, že tlumočnick/překladatel má nárok vždy na náhradu za ztrátu času stráveného na cestě do místa úkonu, a to i v rámci obce, např. v Praze, Brně, Ostravě a dalších městech. Tento nárok by se měl týkat všech, protože je řada míst se špatnou dopravní obslužností, kde překonání několika kilometrů může znamenat několikahodinovou cestu.</p>	<p>ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA</p>

náhrada za ztrátu času přísluší tlumočnickovi a překladateli rovněž, pokud bylo provedení tlumočnického nebo překladatelského úkonu v požadovaném místě a termínu zrušeno až poté, co se tlumočník nebo překladatel na toto místo dostavil.		
---	--	--

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

Ministerstvo spravedlnosti ČR
Vyšehradská
120 00 Praha

Věc: odborné vyjádření k tzv. moldavskému jazyku

Vážené dámy, vážení pánové,

Dovolte mi vyjádřit odborné stanovisko z oboru lingvistiky a moderní filologie ohledně „podobnosti“ moldavského jazyka s jazykem rumunským. K této otázce Vám sděluji následující:

Jazyk nazývaný „moldavský“ je rumunštině nejen podobný, nýbrž je s ní takřka úplně totožný. Rozdíly mezi těmito dvěma územními variantami jednoho a téhož jazyka jsou přibližně takové, jaké existují mezi češtinou mluvenou v Čechách a češtinou, jíž se mluví na Moravě. Důvody, proč se nastolila otázka „moldavštiny“, jsou historického rázu. Území dnešní Moldavské republiky patřilo od středověku k Moldavskému knížectví, které bylo jednou z historických zemí Rumunska – podobně jak ČR se dnes skládá z historických zemí Čech, Moravy a Slezska, a sahalo od Východních Karpat až po řeku Dněstr. Východní oblast mezi Prutem a Dněstrem, tzv. Besarábie, byla v r. 1812 obsazena Ruskem, po I. světové válce se znovu navrátila k tzv. Velkému Rumunsku, avšak po paktu Ribbentrop-Molotov se ho v r. 1940 opět zmocnili Rusové, kteří ho drželi jako tzv. Moldavskou SSR až do rozpadu Sovětského svazu v r. 1990. Stalinská ideologie potřebovala zdůvodnit odtržení Besarábie od Rumunska, a proto prosazovala označení „moldavský národ“ a „moldavský jazyk“. Lingvisté rumunští i zahraniční již však dávno prokázali, že jde o jediný jazyk – rumunštinu, jehož moldavská varianta se liší od jazyka jiných rumunských historických území jen regionalismy vztahujícími se zejména k venkovským a zemědělským reáliím a dále historicky vysvětlitelnou přítomností četných rusismů v lexiku. Moldavané z Moldavské republiky a Rumuni z Rumunska nepotřebují k domluvě tlumočnický a slovníky, protože mluví tímž jazykem. Na tom nic nemění ani složité společenskopolitické poměry v Moldavské republice

nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1

IČ: 00216208

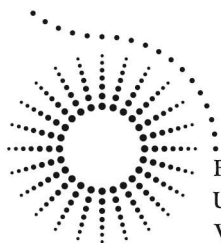
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 266

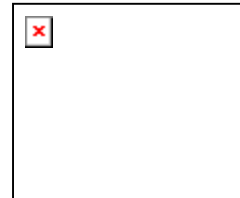
Fax: (+420) 221 619 266

kjbs@ff.cuni.cz

<http://kjbs.ff.cuni.cz>

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

po rozpadu sovětského impéria, kvůli nimž se ve státních dokumentech mluvilo i nadále o moldavském národu a jazyce.

V dnešní době je už ale úředním jazykem Moldavské republiky jazyk rumunský.

Závěrem shrnuji, že tlumočník znalý rumunského jazyka může úspěšně vykonávat tlumočnickou praxi i pro jazyk označovaný jako moldavský a není žádný důvod, aby byl jazyk moldavský veden jako samostatný jazyk v seznamu jazyků, pro něž jsou zapisováni soudní tlumočníci.

V Praze dne 1. 8. 2016

PhDr. Libuše Valentová, CSc.,

vedoucí rumunského oddělení Katedry jihoslovanských a balkanistických studií,

FFUK Praha

nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1

IČ: 00216208

DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 266

Fax: (+420) 221 619 266

kjbs@ff.cuni.cz

<http://kjbs.ff.cuni.cz>

**Návrh obsahu kreditního systému
v rámci celoživotního vzdělávání soudních tlumočnicků a soudních překladatelů**

Celkový počet kreditů za 5 let:

A. překladatelé	40
B. tlumočníci	40 + 10 zaměřených na tlumočení
1 kredit:	výuka v rozsahu 2x90 minut (4 kontaktní vyučovací hodiny)

Kurzy zaměřené na:

1. Právo a legislativu:
 - a) Přednášky/semináře/kurzy v češtině zabývající se různými právními odvětvími
 - b) Přednášky/semináře/kurzy z cizího práva v cizím jazyce
2. Techniky překladu:

techniky a strategie překladu právních textů, různé typy textů právních dokumentů; terminologie a jazyk jednotlivých právních odvětví
3. Techniky tlumočení:

nácvik technik a strategií tlumočnického aktu – paměťová cvičení, tlumočnický zápis, konsekutivní tlumočení, šušotáž; týmová spolupráce s tlumočníky, sebehodnocení tlumočnického výkonu
4. Jazykový rozvoj:

různé oblasti českého jazyka pro překladatele a tlumočníky; rozšiřující kurzy cizích jazyků (např. zvýšení jazykové kompetence z úrovně C1 na C2, specializační jazykové kurzy v různých oblastech (obchodní, finanční, právní apod.)
5. Opakování celého běhu Doplnkového studia v části A nebo B (případně obou částí) s vykonáním závěrečné zkoušky (zkouška v každé části znamená zisk 20 kreditů)